

O utinam omnium corda hominum iisdem sagittis sauciarentur! O peccatores, qui sceleribus multis divinam offendistis majestatem, acerbo dolore corda vestra configite. Doluit et flevit Augustinus; dolore similiter vestra conterantur corda, quia melius est hic ad tempus dolere, quam æternum in styge ardere: *doleamus hic animo, ne doleamus illic supplicio* (Chrysost. ho. 23 in ep. ad Heb.). Sagitta doloris configantur corda vestra; ac item configantur sagitta timoris: timete Dei judicia, nec non inferni supplicia: *dolor et timor*, inquit Hugo cardinalis, *quasi duæ molæ sunt, inter quas molitur justus* (in c. 20 Gen.); quare si justus et salvi fieri velitis, timete, ac *cum timore et tremore salutem vestram operamini*. Duabus sane hisce sagittis configi debent corda vestra; et potissimum configi debent amoris sagitta. Hæc est sagitta, quæ suaviter, fortiter et utiliter vulnerat, quia *amore Dei nihil potest esse delectabilius, nihil honorabilius, nihil utilius* (D. Bonav. de profect. relig. 2, 73). Hæc est sagitta, quæ ita ferit, ut spirituales et æternam vitam conferat: nam ut ait Bernardus, *vita vera hominis, amor Dei est (de vita solit. ad Frat.)*. Itaque Deum ardentem amate: et sicut angeli in cælo Deum amare nunquam desinunt, ita et in terra cor vestrum ab ejus amore nunquam vacet. Amate Deum amore ardenti, amate eum amore efficaci, amate eum amore reverentiali, amate eum usque ad mortem, et amor vester perseverabit in cælis. Amen.

DE S. JOANNIS BAPTISTÆ DECOLLATIONE

CONCIO UNICA.

Dicebat Joannes Herodi: Non licet tibi habere uxorem fratris tui (Marc. 6, 18).

Quale spectaculum nostris hodie sese exhibet oculis? Spectaculum quidem cunctis horrendum sæculis et ab omnibus penitus hominibus detestandum. Heu! quis unquam causam et modum decollationis sancti Joannis Baptistæ scire poterit, quin Herodiadis malitiam et Herodis injustitiam protinus exhorrescat? Herodias, mulier adultera et venereis addicta deliciis in Joannem hominem castissimum malitiose insurrexit, ejusque mortem ab Herode instanter petiit. Herodes vero, rex adulter et incestuosus, ut impudicæ huic placeret mulieri, inter choreas et epulas contra Joannem, virum utique sanctissimum et innocentissimum, iniquam mortis sententiam ferre attentavit. Ecce spectaculum, quod vobis hodie proponitur, quod S. Augustinus *crudele* vocat: *crudele*, inquit, *spectaculum ante oculos nostros constitutum est; caput Joannis in disco propter odium veritatis*. Heu! quid crudelius et iniquius, quam quod sanctus Joannes, Christi Præcursor, penitentium exemplar, innocentium speculum, orbis oraculum, omnium virtutum centrum, propheta et plus quam propheta, nec non inter natos mulierum major, ad mortem damnetur, mortisque sententiam subeat, eo quod in spiritu charitatis Herodem monuerit, dicens: *non licet tibi habere uxorem fratris tui*. Sola hujus rei cogitatio magnum haud dubie cordibus vestris horrorem ingerit, majoremque ingeret, cum sævissimam hanc tragediam tota hac concione delineavero. Ave.

In hodierna tragedia tres potissimum occurrunt personæ, quæ nostris argumentum suppeditant concionibus; Joannes scilicet, He-

rodes et Herodias. *Joannes* fuit hominum sanctissimus: *Herodias* fuit mulierum malitiosissima: *Herodes* fuit regum iniquissimus: *Joannes* adversus scandalum ab Herode et Herodiade causatum concionatus est: *Herodias*, furore percita, Joannis mortem sollicite petit; et *Herodes*, iniqua commotus complacentia, injustam contra Joannem tulit mortis sententiam. Unde ut totam decollationis enarremus historiam, totamque hanc describamus tragœdiam, humili stylo proponam *Joannem*, qui prædicat: *Herodiadem*, quæ illum persequitur; et *Herodem* qui illum ad mortem damnat. In Joannis prædicatione maximus elucet zelus; in Herodias persecutione horrida apparet malitia; et in Herodis sententia inaudita inest injustitia. Videamus 1. *zelum Joannis*, qui prædicat; 2. *malitiam Herodias*, quæ illum persequitur; 3. *injustitiam Herodis*, qui illum condemnat.

I PARS.

Zelus Joannis, qui contra Herodem prædicat.

Si a magnatibus odio habeantur et male excipiantur, qui veritatem eis annunciant et qui adversus eorum vitia declamant, quis in Herodis aula ingredi pertentabit, ut regi illi adultero et incentuoso veritatem annuntiet? Quis tanto succendetur zelo, ut adversus scandalum, cujus causam præbet Herodes, libenter concionetur? *Quis est hic, et laudabimus eum?* Hic est sanctus Joannes Baptista, cujus verbum non fuit alligatum et in quo veritas non stetit captiva: eam enim Herodi prædicavit cum zelo 1. ardenti; 2. prudenti; 3. generoso.

1. Joannes ardentissimo succensus zelo, in Herodis intrat regiam, crudelem illum adit principem, eique scandalosa, quæ patraverat, crimina exprobrat, dicens: O Herodes, notum est omnibus, quod fratris tui uxorem libidine assumpseris: iniquitas tua magnum undequaque ingerit scandalum: scelera tua vident alicui et tacent, vel tibi adulantur: hæc norunt quot

tuo subduntur dominio et mutire non audent. Ego vero qui in hunc mundum veni, ut testimonium perhibeam veritati, veritatem tacere nequeo; ideo libenter dicam, quod *non licet tibi habere uxorem fratris tui*. O ardentem Joannis zelum! Quem miratur S. Andreas cretensis, dicens: *an non tibi videtur Joannem fuisse zelo incitatissimum et omnium qui zelo moventur incitatissimum?* Certo hic Joannis zelus ardentior fuisse videtur, quam aliquando extiterit zelus Moysis, Phinees, Eliæ et aliorum zelorum. Zachariae dixit archangelus Gabriel, quod filius ejus Joannes ante Christum præcederet in spiritu Eliæ: *ipse præcedet ante illum in spiritu et virtute Eliæ* (Luc. 1). Certe constat, Joannem spiritu Eliæ multis modis fuisse exornatum: simul enim cum illo habuit spiritum pœnitentiæ, spiritum solitudinis, spiritum abstinentiæ et spiritum prophetiæ. Insuper, ut ait Theophilactus, spiritu Eliæ alia ratione præditus apparuit sanctus Joannes: quia scilicet non secus ac ille, ardenti fuit succensus zelo ad arguendum magnates: *in spiritu*, inquit, *Eliæ venit Joannes, eo quod fuit arguens sicut ille* (in c. 1 Luc.). Nonnulli concionatores, quodam exardescentes zelo, contra rusticorum juramenta facile clamant, adversus mercatorum fraudes libere prædicant, contra artificem et pauperum vitia concionari non desinunt: Elias autem ardentiore succensus zelo, adversus scandalosa regis Achab et reginæ Jezabel scelera libera declamavit. Joannes autem venit in spiritu et virtute Eliæ, dum eodem succensus zelo, sive contra militum, mercatorum et pauperum vitia, sive etiam adversus regem Herodem, ejusque pellicem libere prædicavit. O ardentem hujus præconis zelum! quo ardentior nullus fuisse videtur. *Sed et Joannes prædicavit Herodi cum zelo prudentissimo.*

2. A prudentia dirigi et condiri oportet omnis zelus; ardens enim zelus, nisi a prudentia dirigatur, potius censendus species quædam iræ, vel furoris, quam verus zelus. Joannis autem zelus fuit prudentissimus; unde sanctus ille præcursor a Rupeto vocatur *præconator veritatis* (in c. 1 Joan.). Supponit sanctus Abbas, veritatis prædicationem esse veluti musicam, qua audientium corda mulcentur et incantantur; et ideo sicut in

musica præcentor voces canentium prudenter concordat, ut harmonicum edant sonum; sic Joannes fuit *præcentor veritatis*, quia Herodi veritatem annuncians, zelum suum ita prudenter temperavit, ut eum non duris et acribus verbis increpaverit, at suavibus monitis ad conversionem illum adducere perversit: *Herodem Joannes monitis, non accusatione pulsabat: corrigere voluit, non perire* (Chrysol. serm. 17). Prudentis concionatoris est, aliquando acriter et aliquando suaviter corripere: nunc duris et nunc suavibus uti verbis juxta qualitatem, merita et varias eorum quos corripit, dispositiones. Quam verè prudentiæ legem perfecte adimplevit sanctus Joannes; cum enim superbus Phariseus, vel rudem corripiebat populum, duris et asperis eos increpabat verbis, eosque *gemina viperarum* vocabat (Luc. 3, 7): cum autem ad Herodem venit ut eum corripere, urbanis et suavibus illum allocutus est verbis, humiliter dicens: *non licet tibi habere uxorem fratris tui*. Noverat Joannes, reges non esse inurbane et dire increpandos; verum modeste, reverenter et suaviter monendos; proinde Herodem non aspere objurgavit, non superbo illum affatus est supercilio; prophetica usus licentia, eum suaviter et prudenter monuit, dicens: *non licet tibi*. Tanta prudentia illum affatus est, ut dicat Chrysostomus, quod Joannes eum potius erudire videretur, quam corripere: *erat verbum magis docentis, quam reprehendentis* (hom. 29 in 2 ad Cor.). Ecce prudentem Joannis zelum: *qui Herodem etiam arguit cum zelo generosissimo*.

3. Quis et qualis vir extiterit Herodes, mirabiliter describit sanctus Petrus Chrysologus, dicens: « Herodes sicarius in cives et in nobiles latro, populator in socios, in domesticos prædo, interemptor plebis, homicida in extraneos, in proprios parricida, inebrians cruore terram, in siti sanguinis permanebat ». O virum crudelem! O regem immanissimum! Ecquis illum palam arguere pertentabit? Cujus præconis zelus ita generosus erit, ut illum de vitiiis corripere audeat? Unus est Joannes Baptista, qui hoc munus libenter obit et ardentem Dei honorem zelans etiam cum vitæ discrimine Herodem, multis

crimimbus famosum, libere redarguit. A Deo præceptum acceperat Joannes monendi et corripiendi Herodem; ut ergo divino obtemperaret mandato, scelerosum hunc adiit regem et parvipendens insidias, quas ipsi parabat Herodias, nec timens Herodis crudelitatem, animoso successus zelo, huic principi veritatem libere prædicavit: *malens apud regem periclitari, quam immemor esse præcepti Dei* (V. Beda). Admirabilem hunc Joannis zelum perfecte delineat Chrysostomus, dicens: Herodes rex erat dives, potens, crudelis, facibus libidinis exæstuans, satellitibus circumdatus, quibus ad immania perpetranda utebatur; Joannes vero erat vir temporalia despiciens, solitudinem diligens et penitentiam prædicare non desinens. Tanto autem ardebat zelo sanctus Joannes, ut crudelem et feroce hunc regem generose adierit et contra scandalosum ejus cum Herodiade commercium libere declamarit. Non timuit Joannes hujus principis crudelitatem, non ejus timuit aulicos, non adulatores, non satellites, nec alium aliquem; ita enim generosus fuit ejus zelus, inquit sanctus Augustinus, ut Herodiadis insidias, adulatorum irrisiones, satellitum persecutiones et Herodis crudelitatem pati maluerit, quam impium hunc regem non corripere: *plena et perfecta libertate maluit injusta sustinere, quam justa non dicere* (serm. 2 de nat.). O mirandum et omnibus sæculis prædicandum Joannis zelum! O utinam eodem accenderentur zelo, quotquot prædicatoris funguntur officio! Utinam scandalosa quæque vitia simul cum Joanne ardentem, prudenter et generose reprehenderent! Verum est, quod multi vero successi zelo adversus peccatores et scandalosa eorum scelera clamare non desinant. Dicunt magnatibus: non licet vobis pupillum et viduam opprimere; iniquis dicunt iudicibus: non licet vobis lites protelare et justitiam vendere; adversus mercatores clamant, dicentes: non licet vobis habere pondus et pondus, mensuram et mensuram. Contra viros impudicos vociferantur, dicentes: non licet vobis, corpora a Deo accepta ut Templum sint Spiritus sancti, obscenis voluptatibus coinquinare. Dicunt tandem scelerosis quibusque viris, quod illis a Dei et Ecclesiæ legibus deviare non liceat. Verumtamen o hominum malitiam!

quæ in pluribus tantum prævalet, ut Herodianam superet, quia Herodes, Joanne *audito, multa faciebat*; et hi ex iis quæ dicunt concionatores, nihil faciunt. Dicite, quæso, quæ, auditis concionibus vitia absconditis? Quos ad peccatum allicientes eradicastis habitus? Quas peccandi occasiones abdicastis? Quem fructum et quod emolumentum a tot concionibus percepistis? Forte nullum: et ideo pejores estis Herode, qui Joanne audito multa faciebat. Propterea vestrum agendi modum exhorrescite et in posterum iis obtemperate concionatoribus, qui simul cum Joanne vero succeduntur zelo. Viso Joannis zelo, *videamus malitiam Herodiadis, quæ illum persequitur.*

II PARS.

Malitia Herodiadis, quæ Joannem persequitur.

Innumeras fateor esse mulieres, quæ pietatem sectantur, virtutes colunt et ad omne bonum pronæ incumbunt; simul etiam non pauca reperiuntur quarum malitia omnem malitiam superat: *non est ira super iram mulieris* (Eccli. 25). Hujus sane generis extitit Herodias, cujus tanta fuit malitia, ut Joannis mortem cupierit, petierit, procuraverit. Ejus mortem 1. cupivit ardentem; 2. petiit sollicitè; 3. obtinuit artificiose.

1. Ex Sacra Scriptura constat et patet, quod Joannis mortem optaret Herodias; ut enim refert sanctus Marcus Evangelista, *Herodias volebat occidere eum, nec poterat* (6, 19). In Vatabli versione habetur, quod Herodias non solum volebat, sed etiam *cupiebat occidere eum*. Herodes et Herodias erant nomine, scelere, moribus, vitæque similes; jungebantur vocabulo quos criminum junxerat turpitudine; ideoque cum Joannes Herodem arguebat et corripiebat, talis correptio in Herodiadem ejusdem criminis ream redundabat. Unde Herodias, ad hoc ut Joannes nec Herodem, nec ipsam amplius argueret, ipsius optabat mortem. *Illam ne esset arguens, arguentis tendebat ad mortem* (Chrysol. serm. 79). Videte quanta impudicæ

hujus mulieris fuerit malitia; attendite et ponderate, quousque ascenderit incestuosæ hujus feminae malignitas. Laudare debebat Joannem, quia laudabilis nimis: ei gratias rependere tenebatur, eo quod Herodem et ipsam in spiritu lenitatis et charitatis monuerit; ingrata tamen hæc mulier monitori et benefactori suo mortem exoptat. Quæ, quæso, major malitia inveniri potest? Nulla quidem. Unde hoc in casu dicendum cum S. Chrysostomo, quod non tanta brutorum, quanta mulieris malitia et crudelitas: *ego quidem existimo, nullam bestiam in hoc mundo comparabilem esse mulieri malæ* (hom. de decoll. Joan.). Ursi, leones et silvestria quæque animalia ad blandiobantur, ac, ut ita dicam, eum in deserto venerabantur: Herodias vero, feris ferocior, tanta in Joannem fertur malitia, ut illius mortem ardentem cupiat, *ac etiam ut mortem sollicitè petat.*

2. Videbat Herodias, quod Herodes Joannem, velut hominem justum et ut prophetam maximum veneraretur: videbat etiam, quod Joannis monita non omnino abhorreret Herodes, quin contra *eo audito, multa faciebat*; ideo timens Herodias, ne a sancto Joanne totaliter converteretur Herodes et ne ad illam simul cum filia abjiciendam induceretur, *omni die instabat apud Herodem, ut occideret Joannem* (Vincen. Ferr. serm. de decoll.). Credens autem Herodes, quod forte malignæ hujus mulieris iram placare posset, si Joannem carceri manciparet, eum in carcerem mitti jussit. At Herodiadi non fuit satis, quod incarcerationetur prædicator veritatis; impudica enim hæc mulier hominis omnium purissimi mortem continue postulat, ac indesinenter per se et per filiam, importunis precibus Herodem urget, ut illum morti adjudicet. O magnam Herodiadis malitiam! Herodiadis adversus Joannem malitia Judæorum in Christum malitiæ mihi penitus comparanda videtur. Nostis, quod Christum innocentem fateretur Pilatus, quodque illum ad mortem damnare renueret; tamen clamabant Judæi: *crucifigatur, crucifigatur*. Advertite, o Judæi, inquebat Pilatus, Christum esse hominem justum, nulliusque criminis reum: *nam in eo incenio causam*; quid refert? respondent Judæi.

Illum crucifigi petimus: *Crucifigatur, crucifigatur*. Attendite, inquit Pilatus, Christum esse prophetam maximum, qui innumeris miraculis omnium sibi venerationem et estimationem conciliavit; proinde si adversus illum mortis sententiam dicam, iniquissimus ab omnibus censebor: quid refert? respondent Judæi; illum ad mortem condemnas necesse est: *crucifigatur, crucifigatur*. O Judæi, inquit Pilatus, vobis satis esse debet, quod hic homo innocens dirissimis sit exceptus flagellis; respondent hoc non sufficere, et eum insuper crucifigi debere. *Crucifigatur, crucifigatur*. O horrendam Judæorum malitiam! cui sane similissima videtur Herodiadis malitia. Herodes enim Joannem morti tradere volebat; Herodias vero precibus importunis Herodem ad mortis sententiam adversus Joannem ferendam compellebat. Dicebat Herodes, Joannem esse hominem a Deo missum, justum, innocentem, nulliusque criminis reum; et instabat Herodias, quod esset morti tradendus. Noverat Herodes, Joannem esse prophetam maximum, multisque clarere portentis; illius tamen mortem animo pertinaci semper postulat Herodias, nec unquam quiescit iniqua illa mulier, donec sanctus Christi Præcursor morti adjudicaret et traditur. O magnam exitiosæ hujus malitiam mulieris! quæ Joannis mortem tam sollicite petit: *et quæ ejus mortem artificiosè consequitur*.

3. Nulla est ars, nullusque dolus, quo non utatur maligna mulier, ut ad intentum finem perveniat; de muliere enim maligna, sicut de dæmone dicendum, quod *mille habet nocendi artes* (Hieron.). Herodias autem, præ omnibus aliis mulieribus maligna et artificiosa, innumeris usa est artibus, ut Herodem ad Joannem condemnandum induceret. Jam enim incestuosum hunc principem importunis precibus sollicitabat: jam blanditiis eum flectere conabatur; titillantis luxuriæ faces nunc in ejus corpore accendebat. Unde sanctus Petrus Chrysologus, ait, dæmonem tunc intra Herodiam exitisse, ut illi artes et dolos insufflaret, quibus Herodem ad Joannem neci adjudicandum adducere valeret: *serpens tunc latebat in femina* (serm. 147). Adamum sub serpentis figura aggressus dia-

bolus (1), illum ad comedendum de vitæ fructu inhiabat inducere; cum vero fraudibus suis eum vincere nequisset, quasi intravit in Havam et mulieris hujus ministerio primum hominem ad peccandum induxit, totumque genus humanum mortis imperio subiecit. Similem in modum ut Joannis necem Herodi suaderet dæmon, in Herodiadem intravit et malignæ huic mulieri mille fraudes, dolosque innumeris inspiravit; quibus illa usa est, ut Herodem ad occidendum Baptistam pelliceret: quarum fraudum potissima et ultima fuit, quod a saltatrice, quæ sua simul et Herodis erat filia, Joannis Baptistæ caput postulari curavit. Unde Chrysologus hanc filiam *serpentis germen* vocat, quia nempe a matre genita, quæ astutia sua serpens erat et quæ mille artibus a serpente dæmone ipsi insurratis, Joannis mortem obtinuerat. O Herodias, quam magna est malitia tua! Maxima quidem fuit Jezabelis malitia, cum justum Naboth morti tradidit: maxima etiam fuisse videtur malitia Dalilæ, quæ viro suo Sampsoni mortem procuravit; at longe major extitit malitia Herodiadis, quæ Joannis viri sanctissimi, ac omni exceptione majoris mortem ardentè desideravit, instanter petiit et artificiosè procuravit. Nonnulla habentur rixosæ mulieres, quæ continue pro rebus etiam nullius momenti jurgia seminant, rixas excitant et lites movent: *nulla fere causa est, in qua femina litem non moverit*, inquit Juvenalis. Herodias vero aliis omnibus malignior, non aliarum solum mulierularum more parvi momenti lites excitavit, verum et Joannis, hominis inter natos mulierum maioris et sanctioris, mortem petiit et procuravit. Ecce Herodiadis malitiam: *videamus nunc Herodis in justitiam*.

(1) Ex Sacra Scriptura non constat primum hominem directe a dæmone tentatum; neque id satis probabilis ratione conjici potest. Nil tamen id officit argumentationi auctoris, cum semper verum sit, dæmonem usum esse muliere ad Adam seducendum. N. E.

III PARS.

Injustitia Herodis, qui Joannem ad mortem damnat.

Aliquandiu Joannem ad mortis supplicium damnare renue-
rat Herodes; sed tandem iniqua sententia caput ei amputari
jussit: *misso spiculatore, præcepit afferri caput ejus in disco*
(Marc. 6, 27). Herodis injustitia in prolata hac mortis sententia
maxime elucet in hoc quod Joannem morti adjudicet non pro-
pter aliquod crimen quod sanctus Christi Præcursor perpetra-
verit, verum 1. quia ipse Herodes vidit puellam saltantem;
2. quia ipse temere juravit; 3. quia ipse in peccato suo per-
severare concepivit.

1. Magnificum Herodes in natalis sui die convivium parari
curaverat, in quo dum cum Galilæe principibus et aliis pri-
matibus epularetur, ex adulterio et incestu procreata Hero-
diadis filia, *fractis gressibus, corpore dissoluto, disjuncta*
compagē membrorum, fluentibus ex arte visceribus (Chrysol.
serm. 174), coram rege tanta dexteritate saltavit, ut illi plu-
rimum placuerit. Itaque Herodes, ut hanc remuneraret salta-
tricem, dixit ei: *quidquid petieris dabo tibi, licet dimidium*
regni mei (Marc. 6). Quid petet impudica hæc saltatrix? Non
divitias, non temporales dignitates, non dimidiam regni partem;
de matris consilio, petit caput Joannis: *volo ut protinus des*
mihî in disco caput Joannis Baptistæ. Herodes autem, sal-
tatricis hujus annuens petitioni, Joannem decollari præcepit:
misso spiculatore, præcepit afferri caput Joannis in disco.
O magnam injustitiam Herodis, qui Joannem ad mortem dam-
nat, quia bene saltavit puella: *impius fuit Herodes in decol-*
lacione Joannis, quia caput prophete Dei donavit pro uno
salu (D. Thom. serm. de decollat.). Licet choreæ ex sui
natura dicantur indifferentes, ex iis tamen fornicationes, adul-
teria, rixæ, invidiæ et alia plurima oriuntur mala. Ut enim
ait Chrysostomus, *ubi est saltatio, ibi est diabolus*. Qui sci-

licet invisibiliter in choreis reperiri solet, ut ad libidinem
alliciat, ut contentiones excitet, ut ad superbiam provocet et
sive saltantes, sive adstantes ad plurima scelera pertrahat.
Dum autem saltavit Herodiadis filia, non unicus, imo plurimi
adstiteræ dæmones, qui impudicam hæc saltatricem moverunt
ad postulandam hominis sanctissimi mortem, et tanta Herodis
extitit injustitia, ut in præmium saltatricis dederit caput Joan-
nis: *Herodes aliud unde saltatrici præmium solveret, non*
invenit, nisi ut pauperem juberet occidi (Amb. de Nabut.
cap. 4). Joannes erat orbi notus, fama virtutis cognitus, cele-
bratissimus sanctitate, hominum major et puritate angelus:
Herodes tamen eum ad mortem damnat, quia bene saltavit
puella et ut loquitur sanctus Ambrosius, *præmium saltatricis*
mors est propheta. O magnam hujus principis injustitiam!
Dein magna etiam Herodis fuit injustitia in hoc, quod Joannem
morti adjudicaverit, *quia ipse temere juraverat*.

2. Cum Herodiadis filia promiserat Herodes, se ei daturum
quidquid postularet, suam jurejurando confirmaverat promissionem.
Ideo cum impia saltatrix Joannis caput petiit, recor-
datus est Herodes juramenti sui, eumque jurasse ponituit:
contristatus est rex propter jusjurandum. Nihilominus, ut
quod juraverat adimpleret, iniquissima sententia Joannem ca-
pitate truncari imperavit; temere juraverat Herodes, et quod
juraverat, injuste adimplevit: *temere juratur et impie, quod*
juratur impletur (August. serm. de decoll.). Imprudenti et
inconsiderato juramento promiserat Herodes, se Herodiadis fi-
liæ daturum quidquid ab ipso peteret; ex quo occasionem
sumit Augustinus, homines hortandi ad tollendam penitus ju-
randi consuetudinem: *configere debetis adversus consuetu-*
dinem vestram malam, malam, et valde malam, et tollere
jurationem de oribus vestrâs (Ibid.). Præter scelus quod
patravit Herodes, cum imprudenter et inconsiderate juravit;
aliud perpetravit crimen longe gravius, cum scilicet ut quod
juraverat adimpleret, Joannem ad mortem damnavit. Tunc enim,
ut ait Theophylactus, *oportebat perjurium fieri et non tam*
abominabile facinus perpetrare (in Marc. cap. 6). Hanc He-

rodis injustitiam detestantur omnes sancti Patres; et magis adhuc principis illius patet injustitia in hoc, quod Joannem capite plecti jusserit, *ut ipse in crimine suo libentius persevere-
rare possset.*

3. Aliquandiu Joannem libenter audiebat Herodes, eoque audito multa faciebat, ita ut ad meliorem vitæ frugem quodammodo venire videretur; tandem efræna victus libidine, Joannem odio habere cœpit, eumque occidere cogitavit, ut eum arguentem non audiret et ut libentius in peccato perseveraret: *ut luxuriatur Herodes, necatur Joannes* (Fulgent. serm. *de decoll.*). Noverat Herodes, quod quamdiu viveret Joannes, adversus scandalum ab ipso et Herodiade causatum clamare non cessaret; noverat etiam quod innocentissima et purissima Joannis vita esset quasi censor mutus, a quo tacite corripiebatur; quare ut libere et nullo arguente, in peccato suo vivere et permanere possset, injustam adversus Joannem sententiam tulit. Magnates et iudices luxuriæ dediti ad injusta facile declinant, quia *luxuria semper est inimica justitiæ* (Aug. serm. *de decoll.*). Iudices, si avari sint, justitiam vendunt; si autem sint libidinosi, ut fœdæ suæ faveant passioni, iniqua et injusta facile perpetrant. Quod in Herode verissimum comprobatur; ille enim, ut luxuriari non desineret, sanctum Joannem ad mortis supplicium impie et injuste condemnavit: *qui noluit cohibere luxuriam, ad homicidii reatum delapsus est* (Aug. ser. *de decoll.*). Ecce portentosam Herodis injustitiam; et ecce etiam finem tragœdiæ, in qua tres potissimum apparuere actores: Joannes scilicet, Herodias et Herodes. *Joannes* ibi visus est ut prædicator, qui ardente, prudente et generoso succensus zelo prædicavit: *Herodias* ibi personam gessit malignæ mulieris, cujus tanta extitit malitia, ut Joannis mortem desideraverit, petierit et procuraverit: *Herodes* tandem scenam clausit in hoc, quod Joannem morti adjudicaverit non utpote reum, verum quia ipse viderat puellam saltantem, quia temere ipse juraverat et quia in peccato suo perseverare volebat. Completa est jam tragœdia: qua finita, ad diversa abierunt qui in ea actores aderant; Joannes enim ad cœlestes conscendit

thronos, ut ibi in æternum regnet; Herodes vero et Herodias ad tartara præcipites ruerunt, ut ibi sempiternis crucientur suppliciis: *ecce tu Herodes jaces in morte, tu vero Joannes vivis in gloria.* Uterque condignam percepit mercedem; Joannes in cœlo, Herodes in inferno: *Joannes nunc regno, nunc præmiis cœlestibus honoratur; tu vero, Herodes, mercedem sententiæ tuæ cum filia tua in tartaro recepisti* (Chrys. serm. 127). Ecce hujus tragœdiæ terminus; ecce pariter quis sit terminus tragœdiæ hujus mundi. Nos in hoc mundo Deus velut in grandi theatro posuit, in quo suam quisque personam agere debet: alius personam gerit regis, militis alius, alius judicis et alius sacerdotis, vel laici. Postquam autem finita erit tragœdia, seu in die judicii a rege requiret Deus, an regis personam debite et recte sustinuerit? Requiret a milite, a iudice et a quovis homine, an pie, et juste juxta statum et conditionem suam vixerit? Et hi, qui personæ suæ munera recte non objerint, in æternum cum Herode cruciandi ad tartara præcipitabatur: *ibunt hi in supplicium æternum.* Qui vero personæ suæ munia perfecte adimpleverint, ad cœlum in æternum beandi conscendent: *hi autem in vitam æternam.* Ea igitur in hoc mundo agite, ad quæ vocavit vos Deus: munia et officia vobis a Deo commissa perfecte adimplete, personam vestram pie et juste gerite, ut præmia æterna in cœlo consequi valeatis. Amen.

EXPLICIT TOMUS OCTAVUS

TERTIA PARS CONCIONUM DE SANCTIS.